

OPINIA NR 39/2026

PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA

Z DNIA 24 sierpnia 2026 r.

dotycząca projektu uchwały w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących opracowania i wdrożenia zasad zwolnienia z opłat za parkowanie w Strefie Płatnego Parkowania dla Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi I Stopnia oraz Zasłużonych Dawców Przeszczepu – druk 1412.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa (tekst jednolity Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2019 r. poz. 7074 oraz z 2020 r. poz. 919) oraz pisma Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 maja 2026 r. w zw. z art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 472) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się **negatywnie** projekt uchwały wniesiony przez Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących opracowania i wdrożenia zasad zwolnienia z opłat za parkowanie w Strefie Płatnego Parkowania dla Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi I Stopnia oraz Zasłużonych Dawców Przeszczepu – **druk 1412.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 889 z późn. zm.) korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych na obszarze płatnego parkowania. Zwolnienia z ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w obszarze płatnego parkowania wymienione są enumeratywnie w przepisach o drogach publicznych. Na podstawie ustawy honorowi dawcy krwi nie zostali zwolnieni z ponoszenia opłat postojowych.

Ponadto katalog podmiotów uprawnionych do ulg w ponoszeniu opłat postojowych i objętych stawką zerową opłat w strefie płatnego parkowania określa uchwała nr LXXXIX/2177/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 3515 z późn. zm.), która ustaliła zerową stawkę opłat dla trwale zewnętrznie oznakowanych pojazdów do poboru krwi. Powyższa uchwała ustaliła zerową stawkę opłat dla pojazdów zaparkowanych przez honorowych dawców krwi wyłącznie w czasie oddawania krwi (lub jej składników), na specjalnie do tego wyznaczonych miejscach przy Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie przy ul. Rzeźniczej (na podstawie identyfikatorów umieszczonych za przednią szybą pojazdu). Identyfikatory wydawane są przez zarządcę drogi na wniosek RCKiK na okres nie dłuższy niż jeden rok w liczbie równej liczbie wyznaczonych miejsc postojowych.

Nadmieniam, że zasadniczym celem ustalenia strefy płatnego parkowania jest zwiększenie rotacji parkujących pojazdów samochodowych lub realizacja lokalnej polityki transportowej, w szczególności poprzez ograniczenie dostępności tego obszaru dla pojazdów samochodowych i wprowadzenie preferencji dla komunikacji zbiorowej na obszarach

charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych. Opłaty za postój pojazdu na drogach publicznych w strefach płatnego parkowania stanowią formę oddziaływania na zachowania użytkowników pojazdów samochodowych, jak również służą skutecznej realizacji ustawowych celów ustanowienia na określonym obszarze strefy płatnego parkowania. Wprowadzenie do kręgu podmiotów uprzywilejowanych w zakresie opłat za postój pojazdu na drogach publicznych objętych śródmiejską strefą płatnego parkowania kolejnej grupy podmiotów spowoduje, że liczba pojazdów uprawnionych do ulgi ulegnie zwiększeniu.

W sytuacji istotnego braku dostępnych miejsc postojowych w obszarze płatnego parkowania poszerzenie katalogu podmiotów objętych ulgami byłoby sprzeczne ze wskazanym przez ustawodawcę celem, jakiemu służy wprowadzenie opłat za parkowanie. Należy bowiem pamiętać, że każdy przywilej w postaci ulgi w opłacie przyczynia się do ograniczenia dostępnych miejsc postojowych, których liczba jest zbyt mała, aby zaspokoić zapotrzebowanie kierowców przy już funkcjonujących regulacjach.

Ponadto uprzywilejowanie jednej grupy społecznej w zakresie opłat za postój pojazdów w obszarze płatnego parkowania, w tym przypadku honorowych dawców krwi, pomimo pełnego zrozumienia i uznania dla ich społecznego charakteru, mogłoby spowodować zarzut nierównego traktowania w odniesieniu do innych grup społecznych, które mogłyby się upomnieć o uzyskanie podobnych przywilejów (np. rodziny zastępcze, rodziny wielodzietne, osoby o niskich dochodach).

Nadmieniam, że Rada Miasta Krakowa uchwałą nr XXI/231/11 z dnia 6 lipca 2011 r. *w sprawie ustalenia cen i opłat za usługi przewozowe, uprawnień do przejazdów ulgowych oraz przepisów taryfowych w komunikacji miejskiej realizowanej na obszarze Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, które przystąpiły do porozumienia w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego* (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 5427 z późn. zm.) ustaliła ulgi na przejazdy komunikacją miejską dla honorowych dawców krwi. Tym samym osoby, które oddały bezpłatnie:

- 1) co najmniej 18 l krwi pełnej lub odpowiadającą tej objętości ilość innych jej składników – w przypadku mężczyzn,
- 2) co najmniej 15 l krwi pełnej lub odpowiadającą tej objętości ilość innych jej składników – w przypadku kobiet

są uprawnione do bezpłatnych przejazdów liniami dziennymi i nocnymi.

Natomiast Zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi II stopnia, posiadający status Karty Krakowskiej, mogą korzystać z uprawnień do przejazdów ulgowych liniami dziennymi i nocnymi, co jest zgodne z lokalną polityką transportową i zasadniczymi celami ustanowienia strefy płatnego parkowania, czyli wprowadzeniem preferencji dla komunikacji zbiorowej.

Ponadto wskazać należy, że honorowi dawcy krwi, po oddaniu krwi pełnej lub jej składników, korzystają z szeregu przywilejów niedostępnych dla innych grup społecznych, takich jak: posiłek regeneracyjny o wartości kalorycznej 4 500 kcal, zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddają krew oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi, jeżeli nie mogą one być wykonane w czasie wolnym od pracy, ulgi podatkowej z tytułu darowizn przekazanych na cele krwiodawstwa, zwrotu kosztów dojazdu do najbliższego punktu poboru krwi czy możliwości uzyskania bezpłatnie wyników badań laboratoryjnych. Zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi zyskują także możliwość kupowania niektórych leków ze zniżkami, a nawet bezpłatnie, korzystania poza kolejnością z ambulatoryjnych świadczeń opieki zdrowotnej, zniżek i ulg w schroniskach, hotelach, sklepach i punktach usługowych zrzeszonych wokół inicjatywy

„Dawcom w Darze”, a także rabatów na paliwa na wybranych stacjach paliw. Osoby rozliczające podatek dochodowy od osób fizycznych na rzecz Gminy Miejskiej Kraków mają możliwość skorzystania z innych, dostępnych typów abonamentów, m.in. abonamentu mieszkańca, jak również preferencyjnych stawek opłat postojowych dla posiadaczy statusu Karty Krakowskiej.

Mając na uwadze liczbę donacji krwi pełnej i jej składników w poszczególnych centrach krwiodawstwa i krwiolecznictwa w ostatnich latach, zgodnie z danymi statystycznymi dostępnymi na stronie krwiodawcy.org, Kraków charakteryzuje się jedną z największych liczb donacji oraz Honorowych Dawców Krwi w porównaniu z innymi Regionalnymi Centrami Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Polsce. Liczba ta wynosi około 50 000 osób.

Prezydent Miasta Krakowa nie neguje zaangażowania Honorowych Dawców Krwi oraz Dawców Przeszczepu na rzecz ochrony zdrowia i ratowania życia i w pełni docenia ich działalność społeczną na rzecz bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Krakowa. Jednocześnie podkreśla się, że podejmując decyzje, także te dotyczące zwolnień z konieczności uiszczania opłat postojowych, musi godzić często sprzeczne interesy różnych grup społecznych i gospodarczych. Przyjęte rozwiązania, będące efektem koniecznych kompromisów, mogą być postrzegane jako niespełniające oczekiwań poszczególnych środowisk, jednak pozostają w pełni uzasadnione prawnie i służą przede wszystkim interesowi publicznemu, w szczególności realizacji zadań, do których Gmina Miejska Kraków jako jednostka samorządu terytorialnego została powołana. Pomimo pełnego uznania dla działalności Honorowych Krwiodawców w ocenie organu wykonawczego dożywotnie zwolnienie z konieczności wnoszenia opłat postojowych w obszarze płatnego parkowania w Krakowie byłoby korzyścią niewspółmierną do poniesionych nakładów i godzącą w równość mieszkańców i podstawową funkcję dróg publicznych, jaką jest zapewnienie dostępności miejsc postojowych dla możliwie szerokiego kręgu ich użytkowników.

Mając na uwadze powyższe opiniuję negatywnie projekt uchwały według druku nr 1412.

p.f. PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA

Stanisław Kracik